

ENPLEGUAREN AZTERKETA

BILBO, 2013ko azaroak 11

1.- 47.400 ENPLEGU SUNTSITU DIRA AZKEN URTEAN

Biztanleria Aktiboaren Inkestaren (BAI) datuek adierazten dute Hego Euskal Herriko **jarduera-tasa** (biztanleriaren zer ehunekok duen enplegua edo aktiboki lan bila ari den neurtzen du jarduera-tasak) % 74,1 izan dela 2013ko hirugarren hiruhilekoan, hau da, aurreko hiruhilekoan baino 0,4 puntu gutxiago, eta urtebete lehenago baino 0,5 puntu gutxiago. Honek suposatzen du azken urtean 40.100 pertsonak lana izateari edo lana aktiboki bilatzeari utzi diotela, 14.900ek 2013ko bigarren hiruhilekotik.

Sexuen arabera, gizonen jarduera-tasa % 80,3 izan da (0,3 puntu jaitsi da azken urtean), eta emakumezkoena, berriz, % 68,1 (duela urte bat baino 1,1 puntu gutxiago).

28-EBn, tasa hori % 77,8 izan da 2013ko bigarren hiruhilekoan; hau da, 0,7 puntu jaitsi da aurreko hiruhilekotik.

Lanean ari den biztanleria 1.069.900 lagunez osatua egon da 2013ko hirugarren hiruhilekoan; horrek esan nahi du 16.100 enplegu gutxiago direla aurreko hiruhilekoan baino. Enpleguen %54,2 gizonen eskuetan zeuden, eta gainontzeko %45,8, emakumeen eskuetan. Azken urtean 47.400 enplegu suntsitu dira.

Lana duen biztanleria sektoreen arabera aztertzen badugu, 26.300 lagun aritu dira lanean lehen sektorean (lana duen biztanleriaren %2,5a), 69.900 lagun eraikuntzan (%6,5), 236.800 lagun industrian (%22,1), eta 736.900 lagun zerbitzuetan (%68,9).

Urteko bilakaerari dagokionez, lehen sektorea eta eraikuntza izan dira emaitza positiboa izan duten bakarrak. Hain zuzen, lehen sektoreak duela urte bat baino 4.000 enplegu gehiago dauzka, eta eraikuntzak 4.400 gehiago. Baina beste bi sektoreetan (industrian eta zerbitzuetan) eman den lan suntsiketa askoz altuagoa izan da. Industria sektoreak 8.800 enplegu galdu dituen bitartean zerbitzuetan 46.900 enplegu suntsitu dira azken urtean.

Soldatapeko biztanleria 893.900 lagunez osatua egon da, hau da, soldatapeko 9.800 enplegu gutxiago zeuden aurreko hiruhilekoan baino. Guztietatik, %51,7 gizonen artean izan dira, eta %48,3 emakumezkoak. Azken urtean 27.000 enplegu galdu dira soldatapekoen artean.

Biztanleria langabea, bestalde, BAiren arabera, 211.000 lagunez osatua egon da 2013ko hirugarren hiruhilekoan, hiru hilean 1.300 lagunetan gora egin ondoren. Horrela, langabeen %50,8 gizonezkoak dira, eta %49,2 emakumezkoak. Azken urtebetean langabe kopurua 7.300 lagunetan hazi da.

BAiren araberako langabezia-tasa %16,5ekoa da, azken hiruhilekoan 0,3 puntu hazi ondoren, eta 1,1 puntu handitu eta gero azken urtean. Emakumezkoen langabezia-tasa %17,5eko da, 2 puntu hazi baita azken urtean. Eta gazteen arteko tasa %44,9koa. Langabezia tasa askoz gehiago hazi izango litzateke biztanleria aktiboa jaitsi ez balitz.

Europako langabezia tasa %11koa izan da irailean. Gazteen arteko tasa %22,2koa da (HEHan baino 22,7 puntu txikiagoa), eta emakumezkoen langabezia tasa %10,9koa da, HEHan baino 6,6 puntu gutxiago.

Iraupen luzeko langabezia egoeran dagoen jende kopurua 2013ko hirugarren hiruhilekoan 116.200ekoa izan da BAiren arabera. Hau da, langabetuen %55,1ak urte bat baino gehiago darama langabezia egoeran HEHan. Gainera bilakaerak erakusten du azken urtean hazi egin dela egoera honetan dagoen pertsona kopurua 16.200 lagunetan (100.000tik 116.200era pasaz).

2.- 229.189 PERTSONA, LANGABEZIA ZERRENDETAN

Enplegu Zerbitzu Publiko estatalaren (SEPE) datuek adierazten dutenez, 2013ko urrian HEHn langabeen zerrendetan 229.189 pertsona zeuden izena emanda, hots, azken hilabetean 2.296 langabe gehiago daude, eta azken urtean 10.189 gehiago.

Langabezia tasa SEPEko langabe kopuruaren arabera kalkulaturaz gero, %17,9an dago, 28-EBko batez besteko mailatik 6,9 puntu gorago alegia. Gainera, langabeziaren bilakaera HEHn Europan baino okerragoa da: Azken urtean HEHn langabezia tasa 1,3 puntu gehitu da (2012ko %16,6tik 2013ko urriko %17,9ra), eta 28-EBan, berriz, 0,4 puntu baino ez (%10,6an zegoen 2012ko irailean, eta %11n, 2013ko irailean).

Sexuka, langabeziako zerrendetan izena emanda dauden pertsonen %51,4 emakumeak

dira (117.893), eta %48,6 gizonetzkoak (111.296).

Sektoreka, SEPEn izena emandako pertsonen %63,4 zerbitzuen sektorekoa da (145.276), %15, industriakoa (34.355), %11, eraikuntzako, (25.297), eta %2,3, lehen sektorekoa (5.167). Izena emanda zeuden pertsonen gainerako %8,3ak lehenago ez zuen enplegurik izan.

3.- SINATZEN DIREN KONTRATUEN %93,8 BEHIN BEHINEKOAK DIRA

EPAk ematen duen **aldi baterako enplegu tasa** 2013ko hirugarren hiruhilekoan %20,8an kokatu da. Gizonetzkoen tasa %17,8an, eta emakumezkoena %23,9an.

Aldi baterako enplegu tasa azken urtean 1,2 puntu jaitsi da, 2012ko hirugarren hiruhilekoan zegoen %22tik aurtengo epe berdineko %20,8ra. Honen arrazoia izan da aldi baterako kontratua zuten langile asko kaleratu egin dituztela, izan ere, 2012an aldi baterako soldatapekoak 202.600 baitziren, eta 2013ko hirugarren hiruhilekoan 185.500, hots, 17.100 gutxiago.

Epe berean gizonetzkoen aldi baterako enplegu tasa 0,4 puntu gehitu da (%17,4tik %17,8raino), eta aldiz, emakumeena 2,9 murriztu (%26,8tik %23,9ra).

Gazteen aldi baterako enplegu tasa ia ez da aldatu: 2013ko hirugarren hiruhilekoan %70,2an zegoen, duela urtebete baino 0,1 puntu gutxiago.

Aldi baterako enplegua 28-EBko batez besteko maila (%13,8) baino 7 puntu handiagoa da. Europar Batasunean aldi baterako kontratua duten emakumeak %14,3 dira (HEHn baino 9,6 puntu gutxiago), eta gazteen aldi baterako enplegu tasa, %42,5koa da, (HEHn baino 27,7 puntu gutxiago).

Urtarrila eta urria bitartean **erregistratutako kontratuak** HEHn 781.959 izan dira, horietatik %93,8 aldi baterakoak.

4.- EEE ETA KONKURTSO GEHIAGO ENPRESETAN

Enplegu eta Gizarte-Segurantzako Ministerioak eman duen azken datuaren arabera, 2013ko lehen hiru hileetan, 1.341 **enplegua erregulatzeko espediente** (EEE) komunikatu dira Hego Euskal Herrian, hots, iazko epe berean baino 374 gehiago (orduan 967 espediente izan ziren).

Espedienteek 23.665 pertsoneri eragin diote, 2012ko epe berean baino 8.877 gehiago (orduan 14.788 langileri eragin zieten). Hauetatik 18.916k (guztirako kopuruaren %79,9ak) aldi baterako neurriak jasan dituzte, 2.924k (%12,4ak) lanaldia murrizteko neurriak, eta 1.825ek (%7,7ak) kontratua iraungitzeko behin betikoak.

ONARTUTAKO ENPLEGUA ERREGULATZEKO ESPEDIENTEAK ETA HEH-N ERAGINDAKO PERTSONAK (2012-2013 lehen hiruhilekoa)

	2012	2013
Onartutako espedienteak	967	1.341
Eragindako pertsonak	14.788	23.665
Etenaldiak eragindako pertsonak	11.492	18.916
Murrizketak eragindako pertsonak	1.768	2.924
Kontratua iraungitutako pertsonak	1.528	1.825

Iturria: Enplegu eta Gizarte Segurantza Ministerioa

Eusko Jaurlaritzak eskaintzen dituen erregulazio espedienteen datuek erakusten dutenez, onartutako edo jakinarazitako espediente kopurua 1.888koa izan da iraileraino. Hauetatik 1.144 lanaldia etetekoak izan dira, 646 lanaldia murrizteko espedienteak eta 98 kontratua desegitekoak.

Espediente guztien artean, 1.877 baimenduak izan dira, eta hauetatik 1.721 izan dira adostutakoak (%91,7). Hau da, Eusko Jaurlaritzak 2013an zehar adostu gabeko 156 espediente onartu ditu.

Espediente hauen %43,8a zerbitzuen sektorean eman da (826), %40,2a industrian (759), eta %16a eraikuntzan (302). Lehen sektorean 2013an zehar espediente bakarra izan da.

EEEk eragindako pertsona kopurua 26.092 izan da. Hauetatik 20.152ri lanaldia eteteko espedienteak eragin die (%77,2ri), 4.360ri lanaldia murrizteko espedienteak (%16,7ri), eta 1.580 pertsoneri kontratua desegin zaie (guztien %6,1i).

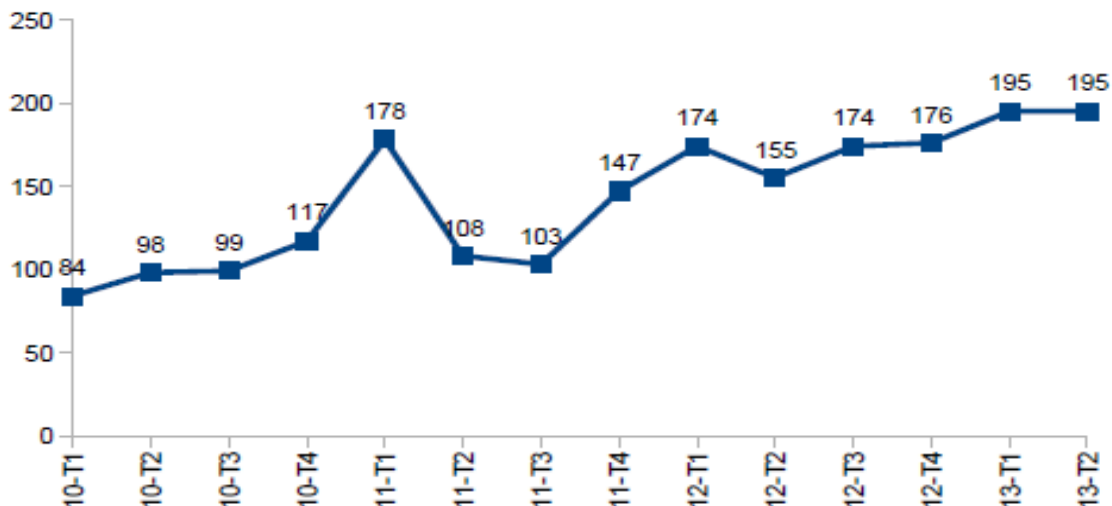
Nafarroako Gobernuak ematen dituen datuen arabera, berriz, 2013ko irailera arte 499 EEE izan dira. Hauetatik 396 lanaldia eteteko espedienteak izan dira (%79,4), 50 kontratua desegitekoak (%10) eta 53 mistoak, hau da, lanaldia etetekoak eta kontratua desegitekoak (%10,6).

Erregulazio espedienteak eragindako pertsona kopurua 7.609koa izan da urtean zehar. Hauetatik 6.108ri lanaldia eten zaie (%80,3ri), 866ri kontratua desegin zaie (%11,4ri), eta 635ei espediente mistoa ezarri zaie (%8,3ri).

Hartzekodunen konkurtsoei dagokienez, 2013ko bigarren hiruhilekoan HEHn 195 sartu dira Merkataritza arloko Auzitegietan, Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiak emandako datuen arabera. Kopuru hau aurtengo lehen hiruhilekoan izan zen berdina dugu; beraz, 390 konkurtso sartu dira urtean zehar.

Halere, azken urteetako bilakaera etengabe gorantz doa. 2012ko lehen sei hiletan 329 konkurtso sartu ziren; ondorioz, aurten %18,5 gehiago izan dira. 2011ko lehen sei hiletan 286 konkurtso sartu ziren, eta ordutik hona %36,4 gehitu dira.

HEH-N AURKEZTUTAKO KONKURTSOAK (2011-2013)

Iturria: BJKN

5.- LANGABEEN ERDIAK EZ DU PRESTAZIORIK JASOTZEN

Joan den irailean (hil honi buruzkoak dira argitaratutako azken datuak), Enplegu Zerbitzu Publikoaren zerrendetan langabe gisa izena emanda zeuden 226.893 pertsonetatik 113.315ek ez zuten prestaziorik jaso. Beraz, langabeen %49,9ak ez du prestazio, ez laguntza bat ere jasotzen.

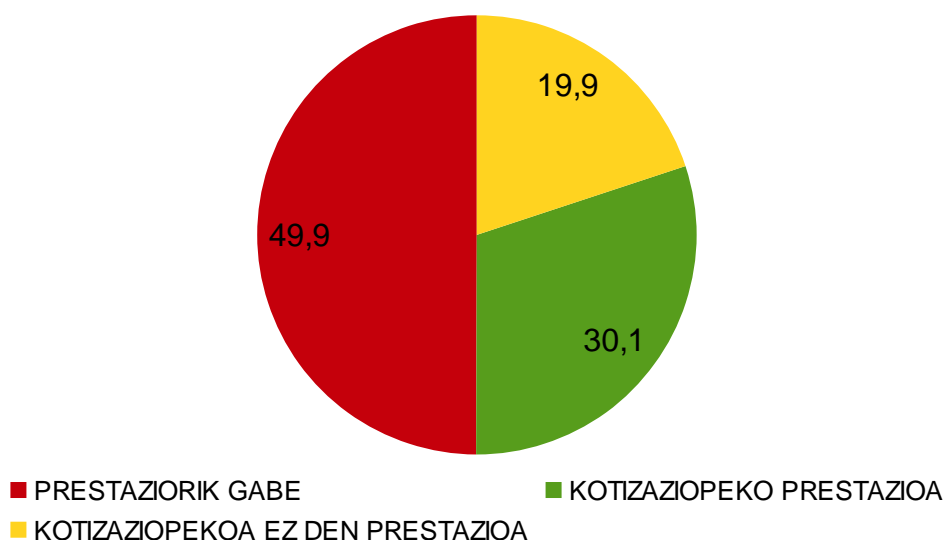
Langabeen %30,1ak besterik ez du langabeziako kotizaziopeko prestazioa jaso. Prestazio hau jasotzeko eskubidea izateko hainbat baldintza dira beharrezkoak, eta prestazioaren zenbatekoa eta iraupena onuradun bakoitzak egindako kotizazioen arabera izango da.

Langabeen %19,9ak, aldiz, kotizaziopekoa ez den prestazio bat jasotzen du: langabeentzako laguntza edota laneratzeko errenta aktiboa. Hauek asistentzialak dira eta oso kopuru eskasekoak, kotizaziopeko prestazioa baino askoz txikiagoak.

Azken urtean HEHn prestazio bat ere ez duen pertsona multzoa 4,8 puntu hazi da, %45,1etik %49,9raino. Kotizaziopeko prestazioa jasotzen duen pertsona kopurua %3,9 murriztu da (%34tik %30,1ra), eta kotizaziopekoa ez den prestazioa dutenena puntu bete jaitsi da (%20,9tik %19,9ra).

LANGABEZIA PRESTAZIOA JASOTZEN DUTEN PERTSONAK (%).

HEH, 2013KO IRAILA

Iturria: Enplegu Zerbitzu Publikoa